

Izvještaj

Savjetovanje sa nevladinim organizacijama o strukturi i sadržaju buduće Strategije razvoja nevladinog sektora u Crnoj Gori za period 2013.-2015

TACSO Kancelarija u Crnoj Gori u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i Kancelarijom za saradnju sa nevladinim organizacijama organizovala je savjetovanje sa nevladinim organizacijama o strukturi i sadržaju buduće Strategije razvoja nevladinog sektora u Crnoj Gori za period 2013.-2015. u Podgorici, 19. novembra 2012. godine.

Cilj savjetovanja je bio da omogući nevladinim organizacijama iz svih djelova Crne Gore da iskažu svoje mišljenje o postignućima, preprekama i naučenim lekcijama u realizaciji Strategije saradnje Vlade i nevladinih organizacija (2009-2011), kao i da predlože-identifikuju elemente poželjne strukture buduće Strategije i Akcionog plana. Takođe, cilj je bio da se prepoznaju ključni problemi u funkcionisanju NVO i predlože mjere za njihovo rješavanje.

Konferencija je otvorena uvodnim govorima organizatora gospodina Goran Đurovića, šefa TACSO kancelarije u Crnoj Gori, gospodina Veselina Vukčevića, pomoćnika ministra u Ministarstvu unutrašnjih poslova i gospođe Danke Latković, šefice Kancelarije za saradnju sa nevladinim organizacijama.

Gospodin Goran Đurović je u svom govorom napomenuo da je Vlada Crne Gore, na sjednici održanoj 27. jula 2012. godine, prilikom razmatranja i usvajanja Izvještaja o sprovođenju Akcionog plana realizacije Strategije saradnje Vlade Crne Gore i nevladinih organizacija za period 2009 – 2011. godine”, zadužila Ministarstvo unutrašnjih poslova da pripremi predlog Strategije razvoja nevladinog sektora u Crnoj Gori, sa Akcionim planom za njenu implementaciju za period 2013-2015.godine, čime je faktički započet proces pripreme ovog dokumenta. On je takođe napomenuo da se jedan od ključnih problema u radu nevladinih organizacija odnosi na trend smanjivanja javnih fondova za finansiranje projekata NVO i da ukoliko Vlada Crne Gore ne promijeni politiku prema segmentu saradnje sa NVO koji se odnosi na finansiranje projekata, realizacija javnih politika koje donosi ta ista Vlada biće dodatno usporen, a potrebe građana Crne Gore neće biti zadovoljene na adekvatan način. Takođe je napomenuo i da primjena nekih važnih dokumenata usvojenih u prethodnoj godini kao što su **Uredba o načinu i postupku ostvarivanja saradnje organa državne uprave i NVO** i **Uredbe o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona** nije na zadovoljavajućem nivou, a rezultat je manja uključenost nevladinog sektora u procesu kreiranja javnih politika.

Gospodin Veselin Vukčević je podsetio učesnike da je Ministarstvo unutrašnjih poslova obrazovalo Međusektorsku radnu grupu za izradu nacрта Strategije i Akcionog plana, u kojoj učestvuju dva predstavnika nevladinih organizacija izabranih po javnom pozivu. u skladu sa Uredbom o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona i da je Ministarstvo već pokrenulo proces on-line konsultacija sa svim zainteresovanim subjektima, a ovo savjetovanje je doprinos TACSO kancelarije u Crnoj Gori konsultativnom procesu i pripremi pomenutog dokumenta.

Gospođa Danka Latković, šefica Kancelarije za saradnju sa nevladinim organizacijama napomenula je da nova Strategija treba da bude nastavak-nadogradnja Strategije saradnje Vlade Crne Gore i

Savjetovanje je nastavljeno drugom plenarnom sesijom na temu „Strategija saradnje Vlade i NVO“ na kojoj su otvorene teme o postignućima, preprekama i naučenim lekcijama za novu Strategiju kao i o oblastima djelovanja od značaja za razvoj nevladinih organizacija koje nova Strategija treba da obuhvati, a učesnici su na ove teme davali svoje komentare i sugestije.

Rad u grupama koji je imao za cilj utvrđivanje ključnih prepreka i mogućih mjera za njihovo rješavanje u okviru pojedinih oblasti, počeo je predstavljenjem metodologije rada, a zatim su učesnici podijeljeni u dvije radne grupe.

Rad u grupama Utvrđivanje ključnih prepreka i mogućih mjera za njihovo rješavanje u okviru pojedinih oblasti

Radna grupa 1 Moderator: Daliborka Uljarević

Tema: Jačanje infrastrukture za saradnju Vlade i NVO-a	
Problemi	Predložene mjere
Nedostatak kapaciteta Kancelarije	Povećanje budžeta Kancelarije Uvećanje broja zapošljenih
Nedovoljna komunikacija Kancelarije sa NVO sektorom	Plasiranje informacija na mailing liste NVO
Nepostojanje kancelarija i savjeta za saradnju sa NVO na lokalnom nivou	Uspostavljanje ovih tijela na lokalnom nivou
Ograničena uloga i uticaj Kancelarije na procese donošenja odluka unutar Vlade	Jačanje uloge, uticaja i nadležnosti same Kancelarije za saradnju sa nevladinim organizacijama u Vladinom sistemu
Nepostojanje definisane adrese državnog organa nadležnog za civilni sektor odnosno nepostojanje resornog ministarstva	Određivanje resornog ministarstva za civilno društvo odnosno NVO
Nedostatak komunikacije NVO-a sa Savjetom	Pojačana komunikacija predstavnika NVO sa kolegama u NVO
Kontakt osobe – nedovoljno poznate i dostupne	Učiniti dostupnim spisak ovih osoba

Tema: Kapaciteti NVO-a	
Problemi	Predložene mjere
Nedostatak svijesti NVO-a o značaju izgradnje sopstvenih kapaciteta	Jačanje svijesti među samim NVO o značaju unaprijeđenja svojih kapaciteta i ulaganja u iste
Nepostojanje kontinuiranih treninga za izgradnju kapaciteta NVO	Savjet za saradnju Vlade i nevladinih organizacija treba da među prioritetima za finansiranje projekata NVO visoko pozicionira izgradnju kapaciteta NVO na kontinuiranoj osnovi Posebno podržati osnaživanje novih i manje izgrađenih NVO

Tema: Finansiranje NVO-a iz javnog budžeta	
Problemi	Predložene mjere
Ograničenost budžeta lokalnih samouprava za razvoj NVO	Uvećanje budžeta na lokalnom nivou
Ograničenost državnog budžeta za finansiranje NVO	Jasno pravno uređeni održivi izvori finansiranja NVO-a i njihovo uvećanje ne određenom godišnjem procentualnom nivou
Postojeći model finansiranja NVO nije dobar	Promjena načina finansiranja od javnog interesa na lokalnom i državnom nivou - ostaviti za javnu raspravu da li postojeći sistem finansiranja treba biti centralizovan ili decentralizovan i u kojoj mjeri; Utvrđivanje godišnjih prioriteta u finansiranju NVO Insistiranje na minimumu sredstava u cilju realizacije projekta
Često nijesu prioriteta finansiranja jasno određeni niti su prioritete oblasti izbalansirane	Vlada mora preuzeti odgovornost za određivanje prioriteta Kancelarija na godišnjem nivou treba da sprovodi konsultacije oko prioriteta oblasti i daje preporuku Savjetu koji dalje to procesuiraju
Nepostojanje sistema monitoringa i evaluacije	Uspostaviti nezavisni monitoring i evaluaciju, angažovanje stručnjaka
Komisija je nefunkcionalna	Profesionalno osoblje mora raditi u Komisiji puno radno vrijeme, min 1-2 stalno

<u>Tema: Poreske olakšice</u>	
Problemi	Predložene mjere
Nepostajanje poreskih olakšica za ulaganja u NVO sektor	Poreske olakšice za privredne i privatna lica koja su spremna da ulažu u NVO sektor
Spor sistem oslobađanja od PDV-a kod finansiranja iz EU fondova	Poreska kartica
Zakon ne prepoznaje specifičnosti rada NVO	Uspostaviti olakšice po određenim stavkama

<u>Tema: Radna regulativa</u>	
Problemi	Predložene mjere
Nepostojanje statistike o zapošljenosti u civilnom sektoru	Vođenje baze podataka i klasifikacija
Nepostajanje olakšica za poslodavce u cilju zapošljavanja u civilnim sektoru	Razvoj podsticajnih mjera u cilju zapošljavanja u NVO sektoru
Problem klasifikacije u dijelu uplaćivanja doprinosa od strane NVO sektora (posebno penziono, zdravstveno)	Regulisanje podzakonskim aktima
Pravno tretiranje stranaca koji su zapošljeni ili angažovani u NVO sektoru	Regulisanje podzakonskim aktima

<u>Tema: Transparentnost rada NVO-a</u>	
Problemi	Predložene mjere
Nedostatak člana Zakona o NVO koji reguliše transparentnost rada i obaveze NVO u tom pogledu	Poreska uprava da postavi na svom sajtu uvid u finansijske iskaze NVO-a
Nedavanje finansijskog izvještaja NVO-a	Etički kodeks
Različite vrste inspekcijskog nadzora	Obučenosti zapošljenih u NVO sektoru, olakšice i uvažavanje specifičnosti rada NVO

Tema: Učešće u radu javnih politika	
Problemi	Predložene mjere
Komplikovan sistem, neujednačen, birokratizovan	Pojednostavljenje procedura Akcentat staviti na kvalitet a ne kvantitet Valorizacija javnih rasprava
Nedostupnosti informacija za NVO sektor	Postojanje jedinstvene baza podataka svih državnih organa koja se ažurirana i dostupna je na stranici Kancelarije

Tema: Volonterizam	
Problemi	Predložene mjere
Loš zakonski okvir	Novi zakon
Ne sprovodi se Strategija niti postoji podrška za to	Sprovođenje strategije
Neuspostavljeni mehanizmi za sprovođenje, nema izvještavanja prema Vladi od strane ministarstava	Uspostavljanje mehanizama primjene zakona i drugih okvira

Radna grupa 2

Moderator: Marina Vuković

1. JAČANJE INFRASTRUKTURE ZA SARADNJU SA NVO	
PROBLEMI	RJEŠENJA
1. Nedostatak strateškog plana Kancelarije za saradnju sa NVO	Izrada strateškog plana ili razrada nadležnosti u okviru nove Strategije razvoja NVO sektora
2. Nepostojanost jasnih ingerencija kontakt osoba	Izmjena pravilnika o org. i sistematizaciji radnih mjesta u organima državne uprave
3. Nedovoljna promocija kontakt osoba	Obezbijediti dostupnost imena kontakt osoba na web site-u
4. Nedovoljni kapaciteti kontakt osoba	Obuke na temu legislative NVO i za senior menadžere
5. Nedovoljan broj zaposlenih u Kancelariji za saradnju sa NVO	Finansije
6. Nepostojanje dostupnosti informacija o pitanjima od značaja za NVO na jednom mjestu	Unaprijediti postojeći sistem razmjene informacija(+realizacija starih aktivnosti=
7. Nepostojanje razmjene iskustava između	Regionalna razmjena

Savjeta za saradnju sa NVO i/ili sličnih tijela u regionu	
2. JAČANJE KAPACITETA NVO	
PROBLEMI	RJEŠENJA
1. Nedovoljna informisanost o nadležnostima državnih organa	Otvaranje posebnog web djela (propisi + informacija)
2. Nedovoljan nivo znanja lokalnih NVO na temu "Pisanje prijedloga projekata za EU fondove "	Organizovanje obuka na temu "Pisanje prijedloga projekata za EU fondove"
3. Nedovoljni tehnički kapaciteti NVO	Ustupanje prostora za rad od strane opština u skladu sa jasno definisanim kriterijumima(vidjeti primjere dobre prakse u Makedoniji i Hrvatskoj)
4. Nedovoljno znanje predstavnika NVO o propisima i nadležnostima državnih organa	Program razmjene+ obuke
3. FINANSIJE	
PROBLEMI	RJEŠENJA
1. Neadekvatna implementacija zakona o NVO i podzakonskih akata	Usvajanje podzakonskih aktata za primjenu zakona o NVO, usaglašavanje drugih zakona sa zakonom o NVO
2. Nepostojanje definisanog % za finansiranje projekata/programa NVO u zakonu u NVO	Inicirati izmjene i dopune zakona o NVO
3. Nepostojanje zakona o organizacijama od posebnog interesa	Analiza o neophodnosti usvajanja zakona o organizacijama od posebnog interesa
4. Nepoznavanje zakona o NVO od strane lokalne samouprave	Informisanje
5. Nepostojanje zakona o LS i odluka o kriterijumima za raspodjelu	Preporuke Savjeta opštinama da usvoje modele akata
6. Nepostojanje institucionalnih grantova	Uvođenje institucionalnih grantova
4. PORESKE OLAKŠICE	
PROBLEMI	RJEŠENJA
1. Izmjene i dopune zakona o porezu na dobit pravnih lica radi podsticanja kulture davanja i DOP	Izmjene i dopune zakona o porezu na dobit pravnih lica
2. Složenost procedura oslobađanja od PDV	Pojednostavljivanje procedura(donošenje podakata zakona)
3. Različita primjena propisa vezanih za PDV po opštinama	Edukacija poreskih službenika
4. Nepostojanje mogućnosti oslobađanja od PDV-a za štampanje propagandnog materijala	Oslobađanje od PDV-a za štampanje propagandnog materijala(kroz izmjene zakona)
5. RADNA REGULATIVA(Status i prava zaposlenih u NVO)	
PROBLEMI	RJEŠENJA
1. Složenost procedura za ostvarivanje prava zaposlenih(Poreska uprava/Fond PIO)-neravnopravno tretiranje u odnosu na ostala pravna lica	Edukacija nadležnih službenika, primjena
6. TRANSPARENTNOST RADA O NVO	
PROBLEMI	RJEŠENJA